

ג' לשונות "ויקרא" וידבר" "לאמר" כנגד ג' חלקי התורה שנתחלקו הלוחות

|| הרה"ג ר' פנחס פרידמן ||

את חכמתו הגדולה ממדריגה למדריגה עד שנתלבשה בלבוש גשמי, לא היתה במציאות שישיג האדם את התורה, כמו שביאר בעל התניא ב"ליקוטי אמרים" (פרק ד) ענין נתינת התורה לישראל:

"ואף דהקב"ה נקרא אין סוף ולגדולתו אין חקר ולית מחשבה תפיסה ביה כלל... הנה על זה אמרו במקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנותו, וצמצום הקב"ה רצונו וחכמתו בתרי"ג מצוות התורה ובהלכותיהן, ובצירופי אותיות תנ"ך ודרשותיהן שבאגדות ומדרשי חכמנו ז"ל, בכדי שכל הנשמה או רוח ונפש שבגוף האדם תוכל להשיג בדעתה, ולקיימן כל מה שאפשר לקיים מהן במעשה דבור ומחשבה..."

ולכן נמשלה התורה למים, מה מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך, כך התורה ירדה ממקום כבוד שהיא רצונו וחכמתו יתברך... ומשם נסעה וירדה בסתר המדרגות ממדרגה למדרגה בהשתלשלות העולמות, עד שנתלבשה בדברים גשמיים וענייני עולם הזה שהן רוב מצוות התורה ככולם והלכותיהן, ובצירופי אותיות גשמיות בדיו על הספר עשרים וארבעה ספרים שבתורה נביאים וכתובים, כדי שתהא כל מחשבה תפיסא בהן."

וזהו שכתוב במתן תורה (שמות יט כ): "וירד ה' על הר סיני אל ראש ההר" - "וירד" דייקא פירושו ירידה של "צמצום", שצמצום הקב"ה כביכול את חכמתו הגדולה צמצום אחר צמצום בשלשה צמצומים של הלוחות, כדי שיוכלו ישראל להשיג את התורה גם לפי השגתם הקצרה.

"והיה לארבעה ראשים" ד' חלקי פרד"ס

מענה נשכיל להבין סדר התחלקות התורה לשלשה חלקים בלוחות שמסר הקב"ה למשה, שהם מכוונים מלמעלה למטה כנגד תורה הנסתר, תורה שבעל פה, תורה שבכתב, כי למעלה מכולם הוא שני טפחים שבידי הקב"ה כנגד תורת הנסתר, שכולל כל גנוזי התורה כללותיה ופרטותיה שאין לנו השגה בהם.

ומשם צמצם הקב"ה את התורה בשני טפחים של הלוחות שבין ידי הקב"ה לידי משה, שהיא תורה שבעל פה הכוללת כל בירורי הלכות וכל הדרשות של חכמי התורה בכל דור ודור, ומשם צמצם הקב"ה את התורה צמצום שלישי בשני טפחים שבידי משה, שהוא כנגד תורה שבכתב הכוללת בתוכה כל הסודות וכל הדרשות בתורה שבעל פה, אולם פשטות הכתובים היא שוה לכל נפש.

נמצא לפי זה כי תורה שבכתב מצד עצמה היא סתומה וחתומה, אלא שצמצם הקב"ה בתוכה בדרך רמז כל התורה כולה הן בנגלה והן בנסתר, כמו שאמרו בגמרא (תענית ט.) ליכא מידי דלא רמיזי באורייתא, וזהו שמצינו אצל רבי עקיבא (מנחות כט:): שהיה דורש על כל קוץ וקוץ תילי תילין של הלכות.

חתם סופר: ג' לשונות נזכרו בפסוק: "ויקרא" לשון חיבה, וידבר" לשון קשה, "לאמר" לשון רכה
רמז הכתוב: "כבוד מלכים חקר דבר",
לגלות ג' בחינות שסימנם חק"ר נוטריקון ח'יבה ק'שות ר'כות
מדרש: הלוחות אורכם ששה טפחים, שני טפחים ביד הקב"ה,
שני טפחים ביד משה, שני טפחים באמצע
נזר הקודש: טפחיים ביד הקב"ה תורת הנסתר, טפחיים ביד משה
תורה שבכתב, טפחיים באמצע תורה שבעל פה

תורת האדם, אבל תורה שבעל פה שצריך יגיעה יש בה מדריגה ממוצעת, שקודם היגיעה נקרא תורת ה', ולאחר היגיעה שכבר זכה בה נקרא תורת האדם, וכדגרסינן להדיא פרק קמא דעבודה זרה (דף יט.), אמר רבא בתחלת נקראת על שמו של הקב"ה ולבסוף נקראת על שמו, שנאמר כי אם בתורת ה' חפצו והדר ובתורתו יגהה...

ובכן תבין דברי חכמינו ז"ל וחיודותם שהלוחות נחלקו לג' חלקים, דהיינו כלפי אלו חלקים שבתורה, ולפיכך היה שלישי ביד הקב"ה, דהיינו כלפי חלק הנסתר הנקרא תורת ה' שהוא מסור ביד הקב"ה לבדו, ואין בו תפיסת יד האדם להשיגו על בוריו כי אם שמץ מנהו, וגם זה אינו אלא בעזר רוח הקודש וכנזכר, ושליש ביד משה, דהיינו כלפי חלק הנגלה המגולה לכל הוא תורה שבכתב הנקרא תורת האדם, שיש בו תפיסת יד האדם להיות מסור בידו תמיד.

ושליש בינתיים באמצע המופרש בין יד ליד, כלפי חלק השגת העיון בתורה שבעל פה שהוא דבר ממוצע, שלפעמים נקרא תורת ה' דהיינו קודם היגיעה, ולפעמים נקרא תורת האדם דהיינו לאחר היגיעה, ולכן חלק זה עמד ברווח באמצע, ולא היה ביד הקב"ה לגמרי וכן לא היה ביד משה לגמרי, להורות שהדבר תלוי ועומד בבחירת האדם, אם זכה הוא בידו ואם לאו הוא ביד הקב"ה."

"ונהר יוצא מעדן" להשקות את הגן"

ויש לרמז ענין נשגב זה בפסוק (בראשית ב י): "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים". כי כאשר נתבונן בסדר אחיזת הלוחות על ידי הקב"ה ומשה רבינו מלמעלה למטה, נראה כי בראש הסולם החזיק הקב"ה בשני הטפחים העליונים של הלוחות שהם כנגד תורת הנסתר, למטה מהם נמצאו שני הטפחים האמצעיים כנגד תורה שבעל פה, למטה מכולם הם שני הטפחים בידי משה כנגד תורה שבכתב.

ונראה לבאר הענין בזה, על פי הידוע כי התורה הקדושה שהיא חכמתו של הקב"ה אין לה גבול ותכלית, ולולא שהקב"ה צמצם

הלא דבר הוא ולא נפל במקרה". לכן הוא מבאר כי הלוחות שהם שורש כל התורה אכן נחלקים לשלשה חלקים.

שליש התחתון שבידי משה רבינו, הוא חלק הפשט בתורה שבכתב שהוא גלוי ומסור לכל אדם, שלישי העליון שבידי הקב"ה, הוא חלק הסוד שבתורה הנקרא סתרי תורה, שאינם מסורים לכל אדם אלא נמצאים בידי ה', ולא כל הרוצה ליטול את השם יבוא ויטלו, אלא הוא יתברך מחליט ברצונו הטוב למוסרם רק לבני עליה, כמאמר הכתוב (תהלים כה יד): "סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם".

ואילו שלישי האמצעי של הלוחות שהם בתווך בין ידי הקב"ה לידי משה, הוא חלק העיון בפלפולא דאורייתא בתורה שבעל פה, שאינו מסור כל כך לכל כמו תורה שבכתב, וגם אינו גנוז ומוסתר רק בידי ה' כחלק הנסתר שבתורה, אלא הוא בבחינת ממוצע בין תורה שבכתב שבידי משה ובין סתרי תורה שבידי הקב"ה, כי יש היכולת בידי האדם להשיג חלק זה שבתורה על ידי עמל ויגיעה.

לשון קדשו של ה"נזר הקודש"

לתועלת הענין דבר בעתו מה טוב להתבונן במקור הדברים ב"נזר הקודש" בלשון קדשו:

"אמנם הענין הוא לפי שמצינו בתורה ג' חלקים, האחד פשט הכתוב המגולה לכל הנקרא תורה שבכתב, והב' הוא חלק העיון בפלפולא דאורייתא ובדרושים עמוקים וכיוצא בו דברים שאינם מפורשים הנקרא תורה שבעל פה, אשר אינו מגולה לכל ואינם נקנים לאדם אלא בטורח וביגיעה מרובה... וחלק הג' הוא חלק הנסתר שאינו מסור כלל ביד האדם להשיגו אף ביגיעה, כי לא כל הרוצה ליטול את השם יטול, רק הוא מתת אלקים לאוהביו ולחושבי שמו... ועל זה נאמר (דברים כט כח) הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבננו.

וזאת תורת האדם, והוא כי חלק הנסתר נקרא תורת ה', וחלק הנגלה הוא תורת האדם, ואמנם גם בחלק הנגלה יש חילוק בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה, דתורה שבכתב שמסורה לכל ונקנית בלא יגיעה נקרא תמיד

בפרשתנו פרשת ויקרא: "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה', מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם". כאשר נתבונן נראה כי בפסוק זה נזכרו שלשה לשונות: א) לשון קריאה: "ויקרא אל משה" שהוא לשון חיבה. ב) לשון דיבור: "וידבר אליו", שהוא לשון קשה. ג) לשון אמירה: "מאהל מועד לאמר", שהוא לשון רכה, ומצינו על כך ב"חתם סופר" (דיבור א') בלשון קדשו:

"ויקרא אל משה. הרואה יראה כי ג' לשונות הוזכרו בקרא, שבהם נתנה תורה, ועל שלשתם נקראת התורה קד"ם - ראשי תיבות קריאה דיבור מ'אמר, עיין פירוש רש"י על פסוק (דברים ב כו) ממדבר קדמות [ממדבר סיני מן התורה שקדמה לעולם]. והנה שלשה אלו מושרשים על שלשה ענינים, כי קריאה הוא חיבה כפירוש רש"י, דיבור הוא קשות, מאמר הוא בחינת רכות, וסימן של ג' אלו (משלי כה ב) וכבוד מלכים חקר דבר, חק"ר ראשי תיבות ח'יבה ק'שות ר'כות ואין להאריך".

והנה מה שכתב החתם סופר: "כי ג' לשונות הוזכרו בקרא, שבהם נתנה תורה", נראה שכוונתו כמו שפירש רש"י: "ויקרא אל משה, לכל דברות ולכל אמירות ולכל צוויים קדמה קריאה לשון חיבה, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו שנאמר (ישעיה ו ג) וקרא זה אל זה". ובאמת מצינו ג' לשונות אלו במתן תורה בהר סיני (שמות יט ג): "ומשה עלה אל האלקים ויקרא אליו ה' מן ההר לאמר". בפסוק זה נזכרו לשון קריאה "ויקרא" ולשון אמירה "לאמר", ואחר כך כתוב (שם כ א): "וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר". נזכר כאן גם לשון דיבור: "וידבר".

ועל כך אומר החתם סופר, שמטעם זה נקראת התורה "קדם" כי הוא ראשי תיבות של ג' לשונות הללו: קריאה, דיבור, מאמר, ועל זה רומז הכתוב (משלי כה ב): "כבוד אלקים הסתר דבר וכבוד מלכים חקר דבר" - חק"ר ראשי תיבות ח'יבה ק'שות ר'כות. אלא שעתה מוטלת עלינו חובת הביאור להבין ביתר שאת, מהו הענין שהקב"ה נתן לנו את התורה בג' לשונות של: קריאה, דיבור, אמירה, שהם ג' לשונות של חיבה, קשות, רכות.

שלשה חלקים בלוחות כנגד שלשה חלקי התורה

ונראה לבאר הענין בזה על פי מאמר חכמינו ז"ל במדרש (שמו"ר כח א): "ומשה עלה אל האלקים, הדא הוא דכתיב עלית למרום שבית שבי... עלית למרום, שלא שלטה בריה מלמעלה כשם ששלט משה, אמר רבי ברכיה, הלוחות היו ארכן ששה טפחים, כביכול היו ביד מי שאמר והיה העולם שני טפחים, ובידו של משה שני טפחים, ושני טפחים היו מפרישין בין יד ליד".

מתמה על כך בעל "נזר הקודש" על המדרש (ב"ר א א): "לכאורה יפלא, מדוע באמת עשה ה' ככה לתת הלוחות בשיעור מכוון כזה, להיות השליש בידו ושליש ביד משה ושליש באמצע,

מעתה יש לומר כי ג' בחינות: **עדן**, **נהר**, **גן** שנזכרו בכתוב, הם כנגד ג' חלקי התורה שנתחלקו בהם הלוחות, "**עדן**" הגבוה מכולם, הוא כנגד תורת הנסתר שבידי הקב"ה, שצדיקים "**מתעדינין**" בה בגן עדן לעתיד לבוא, כמבואר בתיקוני זוהר (תיקון מח פה.): "**עדן עלאה עליה אתמר** (ברכות לד:) **עין לא ראתה אלקים זולתך**".

"**נהר**" היוצא מעדן הוא כנגד תורה שבעל פה, שמתפשטת כנהר לפי השגת כל אחד מחכמי התורה בבחינת (חולין יח:): "**נהרא נהרא ופשטיה**". "גן" הוא כנגד תורה שבכתב שיש בה נ"ג פרשיות, כמבואר בתקוני זוהר (תיקון יג כט:): "ג"ן הוא כליל תלת וחמשין סדרין דאורייתא דבכתב".

הנה כי כן זהו פירוש הכתוב: "**ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן**" - "ונהר" היא תורה שבעל פה, "**יוצא מעדן**", שייצאה מתורת הנסתר שבידי הקב"ה ונתצמצמה בתורה שבעל פה, והתכלית בזה היא "**להשקות את הגן**", להשקות את נ"ג פרשיות שיש בתורה שבכתב, כדי לגלות ולהצמיח כל הדברים הגנוזים בה, "**ומשם יפרד** והיה לארבעה ראשים", כי התורה שירדה למטה וניתנה לישראל בעולם הזה, מתחלקת לארבע דרכים שסימנם פרד"ס – פ'ש'ט ר'ימז ד'רוש ס'וד.

"והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל"

יומתק לפרש בזה מקרא קודש במלחמת עמלק (שמות יז יא): "**והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק**". וכבר דקדקו חכמנו ז"ל במשנה (ר"ה כט.): "**וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה**", ודברי תורה כפטיש יפוצץ סלע.

ויש לומר על פי מאמרם (סנהדרין קו.) על הפסוק (שם שם ח:): "**ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים, מאי לשון רפידים, רבי יהושע אומר שריפו עצמן מדברי תורה, שנאמר לא הפנו אבות אל בנים מרפיון ידים**". ופירש רש"י: "**והכי נמי רפידים רפיון ידים הוא, כלומר מפני שרפו ידים מן התורה בא עליהם עמלק**".

ונראה לפרש דקדוק הלשון: "**שרפו ידים מן התורה**", על פי מה שכתב הגה"ק רבי צדוק הכהן זי"ע ב"פרי צדיק" (פרשת זכור אות ו), כי עמלק התגרה עם ישראל כדי לבטל מהם תורה שבעל פה. ויש לבאר הענין בזה על פי המבואר בגמרא (גיטין ס:): "**לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל דברים שבעל פה, שנאמר כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל**". על כן מתגרה עמלק עם ישראל לבטל מהם תורה בעל פה, כדי לבטל בכך ח"ו הברית של הקב"ה עם ישראל שהוא רק בשביל תורה שבעל פה.

מעתה יש לומר כי זהו פירוש: "**שרפו ידים מן התורה**", כלומר שרפו ידים מלהחזיק גם בשלישי האמצעי של הלוחות, שנמצא בין ידו של הקב"ה לידו של משה שהיא תורה שבעל פה, אשר זהו רצונו יתברך שיחזיקו ישראל בידם גם חלק זה של התורה, שהרי לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל תורה שבעל פה.

והנה מבואר ב"יערות דבש" (ח"א דרוש ג ד"ה ודע) בשם האריז"ל, כי מה שנהגו חכמי התורה לומר זה לזה (שבת קא: סוכה לט., ביצה לח:): "**משה שפיר קאמרת**", היינו כי אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, כמבואר בתקוני זוהר (ק"ב): "**ואתפשטותיה הוא בכל דרא ודרא, בכל צדיק וחכם דמתעסק באורייתא עד שתין רבוא**".

מעתה יתפרש רמז הכתוב: "**והיה כאשר ירים משה ידו**", כלומר כאשר התלמיד חכם שנקרא משה איננו רק מחזיק בידו בחלק התחתון שבתורה, שהם ב' טפחים כנגד תורה שבכתב שהיו בידו של משה, אלא הוא מרים את ידו יותר למעלה להחזיק גם בשני טפחים האמצעיים, שבין ידו של משה לידו של הקב"ה שהוא כנגד תורה שבעל פה, "**וגבר ישראל**", כי כאשר עוסקים ישראל בתורה בעל פה יש בכוחם לנצח את עמלק, "**וכאשר יניח ידו**", שאינו אוחו בשליש האמצעי לעסוק בתורה שבעל פה "**וגבר עמלק**" חס ושלום.

"כל הרואה נזכר לתלמודו"

עד היכן הגיע דביקותו של דוד המלך בתורה שבעל פה, נוכל ללמוד ממה שמצינו במדרש (ויק"ר כ א): "**והוא טוב רואי, אמר רבי יצחק טוב רואי בהלכה, כל הרואה נזכר לתלמודו**". הרי שהיה דבוק כל כך בתורה שבעל פה, עד שהיה מאיר ממנו האור של תורה שבעל פה, וכל הרואהו נזכר לתלמודו. נפלא מה שכתב בפירוש "עיון יעקב" שעל ה"עין יעקב" (עירובין נג.), לפרש הפסוק (תהלים קיט עד): "**יראיך יראוני וישמחו**".

"ונהר" תורה שבעל פה, "יוצא מעדן" מתורת הנסתר, "להשקות את הגן", לגלות מה שסתום בתורה שבכתב

רבי חיים וויטאל: "ועיקר מגמתו בידיעה יהיה לבער קוצים מן הכרם... ובודאי שיתעוררו הקליפות נגדו"

"לכן יזהר שלא לבוא לידי חטא אפילו שוגג... לכן צריך לפרוש עצמו מבשר ויין כל ימות השבוע"

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה'", הרוצה להתקרב לחלק התורה שבידי ה', צריך להקריב חלק הבהמית שבקרבו

כלומר יראיך כשיראוני ישמחו כיון שנזכרים בתלמודם, ואין שמחה כהתרת הספיקות.

ויש לומר כי מטעם זה חי דוד המלך דוקא שבעים שנה, כנגד שבעים פנים לתורה שיש בתורה שבעל פה, הנה כי כן זהו שאמר דוד המלך: "**הנה טפחות נתת ימי**", הימים שנתת לי בעולם הזה שהם שבעים שנה, הרי הם בבחינת "**טפחות**" מיעוט רבים שנים, כלומר שהם כנגד השני טפחים שבין ידיו של הקב"ה לידיו של משה שהם תורה שבעל פה.

אמנם דוד המלך לא הסתפק בזה, אלא ביקש לעלות עוד יותר כדי להשיג גם שני טפחים העליונים שבידיו של הקב"ה שהם כנגד חלק הנסתר שבתורה, ועל זה התפלל ואמר (תהלים קיט יח): "**גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך**" – "**מתורתך**" דייקא, שאזכה להשיג גם אותו חלק התורה המונח בידך, "**גר אנכי בארץ אל תסתו ממני מצותיך**", אל תסתר ממני אותו חלק של מצותיך שמונח בידך.

מעתה נראה כי שלשה לשונות שנזכרו בכתוב: א) לשון קריאה: "**ויקרא אל משה**" שהיא לשון חיבה. ב) לשון דיבור: "**וידבר אליו**", שהוא לשון קשה. ג) לשון אמירה: "**מאהל מועד לאמר**", שהיא לשון רכה, אשר על כך אומר ה"חתם סופר" בלשון קדשו: "**ועל שלשתם נקראת התורה קד"ם ראשי תיבות ק'ריאה ד'יבור מ'אמר**", הנה הם מכוונים כנגד ג' חלקי התורה שנתחלקו בהם הלוחות.

על פי כל האמור יתבאר דברי ה"חתם סופר" שמפרש הפסוק: "**כבוד אלקים הסתר דבר וכבוד מלכים חקר דבר**" – חק"ד נוטריקון חי"בה ק'שות ר'כות, לפי האמור הביאור בזה, כי מתחילה אומר הכתוב: "**כבוד אלקים הסתר דבר**", כלומר כבוד הקב"ה הוא להסתיר אותם סודות התורה שאין ראוי לגלותם.

אולם יחד עם זה אין אדם בן חורין להיפטר מהעסק בה, אלא "**וכבוד מלכים**" היינו הכבוד של חכמי התורה שנקראים מלכים, כמבואר בגמרא (גיטין סב.): "**דרבנן איקרו מלכים**", הכבוד שלהם הוא "**חקר דבר**" שיחקרו בכל ג' חלקי התורה של הלוחות, שסימנם חק"ר - חי"בה ק'שות ר'כות.

"לפרוש עצמו"

מבשר ויין כל ימות השבוע"

והנה ידוע מה שמבואר בספרים הקדושים, כי אסור לגשת אל הקודש לעסוק בתורת הנסתר, רק מי שמקדש את עצמו גם בכל עניני העולם הזה, ומקור הדבר בהקדמתו המפורסמת של רבינו חיים וויטאל זצ"ל [נדפס בהקדמה לעץ חיים], והנה הדברים בלשון קדשו:

"**אני הכותב משביע בשמו הגדול יתברך לכל מי שיפלו הקונטרסים אלו לידו שיקרא הקדמה זאת, ואם אוותה נפשו לבוא בחדרת החכמה זאת, יקבל עליו לגמור ולקיים כל מה שאכתוב, ויעיד עליו יוצר בראשית, שלא יבוא אליו היזק בגופו ונפשו ובכל אשר לו ולא לאחרים תחת רודפו טוב, והבא לטהר ולקרב ראשית הכל יראת ה' להשיג יראת העונש, כי יראת הרוממות שהוא יראה הפנימית לא ישיגוהו רק מתוך גדלות החכמה**.

ועיקר מגמתו בידיעה הזה יהיה לבער קוצים מן הכרם, כי לכן נקראים העוסקים בחכמה הזאת מחצדי חקלא, ובודאי שיתעוררו הקליפות נגדו לפתותו ולהחטיאו, לכן יזהר שלא לבוא לידי חטא אפילו שוגג שלא יהיה להם שייכות בו, לכן צריך ליזהר מהקלות כי הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, לכן צריך לפרוש עצמו מבשר ויין כל ימות השבוע, וצריך הזהרת סור מרע ועשה טוב ובקש שלום, בקש שלום צריך להיות רודף שלום, ולא להקפיד בביתו על דבר קטן וגדול וכל שכן שלא יכעוס ח"ו".

מעתה על פי כל האמור יומתק לפרש בדרכו של ה"חתם סופר" רמז הכתוב: "**ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר**", הזכיר הכתוב כאן שלשה לשונות של קריאה, דיבור, אמירה - "**ויקרא אל משה**" לשון קריאה, "**וידבר ה' אליו**" לשון דיבור, "**מאהל מועד לאמר**" לשון אמירה, ללמדנו כי משה רבינו בגודל קדושתו זכה לכל שלשה חלקי התורה שנתחלקו בהם הלוחות.

"**ויקרא אל משה**" לשון חיבה, הוא כנגד מה שהזמין הקב"ה את משה לעלות מעלה מעלה, לשני הטפחים העליונים של הלוחות הנמצאים בידו יתברך שהם כנגד חכמת הנסתר, כדי למסור לו את כל גנזי סודות התורה. "**וידבר ה' אליו**" לשון קשה, הוא כנגד שני הטפחים האמצעים בין ידי הקב"ה לידי משה, ששם נמצא התורה שבעל פה שצריך לעמול עליה קשות, "**מאהל מועד לאמר**" – אמירה לשון רכה, היא כנגד שני טפחים התחתונים הנמצאים בידי משה, שהיא תורה שבכתב המסורה לכל הרוצה לעסוק בה.

והנה כבר נתבאר כי לא כל אחד זוכה להשיג חלק העליון תורת הנסתר שנמצא בידי הקב"ה, אולם בודאי מוטלת החובה על כל אחד מישראל לעסוק בשני החלקים התחתונים תורה שבכתב ותורה שבעל פה שהם בבחינת אמירה ודיבור, וזהו שאמר הקב"ה למשה: "**דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם**", כאן הזכיר רק לשון דיבור ולשון אמירה, כי שני חלקים אלו שייכים לכל אחד מישראל.

אולם מוסיף הקב"ה ללמדנו דעת: "**אדם כי יקריב מכם קרבן לה**", כלומר אדם שאינו מסתפק רק בשני חלקי התורה שבעל פה, אלא משתוקק להתקרב אל ותורה שבעל פה, אלא להשיג גם חלק תורת הנסתר הנמצא ה' כדי להשיג גם חלק תורת הנסתר הנמצא בידי ה', העצה על כך היא: "**מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם**", שישחט ויקריב לה' את כל עניני הנפש הבהמית ויתרחק מכל עניני עולם הזה כאזהרת רבי חיים וויטאל, ואז יזכה להשיג גם השליש העליון של התורה שהוא בידי הקב"ה.